

U S N E S E N Í

Krajský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Zdeňka Valenty a soudců JUDr. Blaženy Škopkové a JUDr. Evy Szépeové v právní věci žalobce **JUDr. Ing. J. V.**, nar. [redacted], bytem [redacted], [redacted] jako správce pozůstalosti po zůstavitelce **A. V.**, narozené [redacted], zemřelé [redacted] zastoupeného JUDr. Jiřím Beránkem, advokátem se sídlem Havlíčkova 304, 276 01 Mělník, proti žalovanému **M. U.**, nar. [redacted], bytem [redacted], zastoupenému JUDr. Evou Podstavkovou, advokátkou se sídlem Pokratická 185, 412 01 Litoměřice, **o zaplacení částky 278 640 Kč s příslušenstvím**, o odvolání žalovaného proti usnesení Okresního soudu v Kladně ze dne 15. srpna 2016, č.j. 121 C 54/2014-326

takto:

Usnesení soudu I. stupně **se potvrzuje.**

Odůvodnění:

Ve shora označené věci soud I. stupně nepřiznal žalovanému osvobození od soudního poplatku za odvolání (výrok I) a zamítl návrh žalovaného na rozložení úhrady soudního poplatku za odvolání na splátky (výrok II). Svě rozhodnutí odůvodnil tím, že na základě údajů vyplývajících z „Prohlášení o osobních, majetkových a výtěžkových poměrech pro osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce“ dospěl soud I. stupně k závěru, že žalovaný nesplňuje podmínky pro osvobození od soudních poplatků, a to ani pro částečné osvobození, a je schopen soudní poplatek zaplatit, aniž by utrpěl citelnou a závažnou finanční újmu, obzvláště za situace, kdy soudní poplatek za podané odvolání činí 7 232 Kč. Odkazoval na obdobné rozhodnutí ve věci projednávané u soudu I. stupně mezi týmiž účastníky pod sp. zn. 16 C 87/2014, kde žalovanému za stejné situace rovněž nebylo přiznáno osvobození od soudních poplatků a toto rozhodnutí bylo již potvrzeno odvolacím soudem.

Co se týče žádosti žalovaného, aby mu bylo případně umožněno splácet soudní poplatek postupnými částkami, soud I. stupně uzavřel, že není možno takové žádosti vyhovět. V případě poplatku za podané odvolání podle § 4 odst. 1 písm. b) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích (dále jen „zákon o soudních poplatcích“), nelze žádat o posečkání úhrady soudního poplatku, respektive o povolení splátek podle daňového řádu; taková žádost je nepřipustná, neboť na zaplacení soudního poplatku závisí samotné vedení řízení a zákon pro případ nezaplacení soudního poplatku předpokládá jednoznačný následek v podobě zastavení řízení podle § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích.

Proti tomuto usnesení podal žalovaný včasné odvolání. V něm namítal, že soud I. stupně především vycházel ze závěrů téhož soudu ve věci vedené pod sp. zn. 16 C 87/2014. Je pravdou, že v citovaném řízení žalovaný již soudní poplatek zaplatil, ale musel sáhnout do

úspor, které měl připraveny pro případ zdravotních problémů. Uváděl, že trpí diabetem II. stupně a navíc onemocněním srdce a doplácí dosti vysoké částky na léky. Ze zdravotních důvodů převedl svoji polovinu nemovitostí v [REDAKCE] do vlastnictví své matky. V současné době je ze strany žalobce v běhu několik dalších žalob a při předpokladu těchto budoucích řízení by se mohl žalovaný dostat do svízelné situace, kdy by se mu právě pro úhradu soudních poplatků nedostávalo na základní životní potřeby. Zdůrazňoval, že je pracovníčně omezen ze 40 % a navíc dne [REDAKCE] obdržel průkazku zdravotně těžce postiženého člověka. Namítal, že každý případ je třeba posuzovat individuálně a soud I. stupně nepostupoval zcela objektivně, když jeho žádost byla zamítnuta. Navrhoval, aby odvolací soud usnesení soudu I. stupně změnil a přiznal mu osvobození od soudního poplatku za podané odvolání.

Krajský soud v Praze jako soud odvolací přezkoumal usnesení soudu I. stupně, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo **podle ust. § 212 a § 212a občanského soudního řádu** (dále jen o.s.ř.), aniž bylo třeba k projednání tohoto odvolání nařizovat jednání (ust. § 214 odst. 2 písm. c) o.s.ř.) a zjistil, že **odvolání není důvodné**.

Z obsahu spisu se podává, že rozsudkem Okresního soudu v Kladně č.j. 121 C 54/2014 ze dne 4.3.2016 bylo rozhodnuto o povinnosti žalovaného zaplatit správci pozůstalosti do pozůstalosti částku 144 624,- Kč s úrokem z prodlení (výrok I). V částce 134 016,- Kč s příslušenstvím byla žaloba zamítnuta (výrok II) a bylo rozhodnuto, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok III). Proti výroku II a III rozsudku podal žalovaný odvolání. Předmětem odvolacího řízení je tedy částka 144 624,- Kč. Usnesením soudu I. stupně č.j. 121 C 54/2014-299 ze dne 27.5.2016 byl žalovaný vyzván k zaplacení soudního poplatku za podané odvolání ve výši 7 232,- Kč, a to do tří dnů od doručení tohoto usnesení. Usnesení bylo právní zástupkyni žalovaného doručeno dne 30.5.2016. Žalovaný svým podáním ze dne 6.6.2016 požádal o osvobození od soudních poplatků z důvodu své sociální a zdravotní situace, neboť mu byl vyměřen soudní poplatek i v související věci ve výši 13 000,- Kč. S ohledem na své zdravotní problémy není schopen pracovat a je nucen žít z úspor. V „Prohlášení o osobních, majetkových a výtěžkových poměrech pro osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce“ uvedl, že podniká v oblasti autodoprava a zemědělská činnost a jeho měsíční příjem činí 17 360,- Kč. Kromě toho pobírá dávky ve výši 5 103,- Kč (invalidní důchod – invalidita I. stupně) měsíčně. Vlastní automobil Škoda Fabia, rok výroby [REDAKCE] Kia Sportage, rok výroby [REDAKCE] a Tatra 815, rok výroby [REDAKCE] Dále je vlastníkem [REDAKCE] s pozemky. Na účtu [REDAKCE] a.s., má zůstatek ke dni 30. 6. 2016 ve výši 20 100,32 Kč a na účtu u [REDAKCE] zůstatek ve výši 233,04 Kč.

Podle ustanovení § 138 odst. 1 o.s.ř. může na návrh předseda senátu přiznat účastníkovi zčásti osvobození od soudních poplatků, odůvodňují-li to poměry účastníka a nejde-li o svévolné nebo zřejmě bezúspěšné uplatňování nebo bránění práva; přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li proto zvlášť závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno. Nerozhodne-li předseda senátu jinak, vztahuje se osvobození na celé řízení a má i zpětnou účinnost; poplatky zaplacené před rozhodnutím o osvobození se však nevracejí.

Cílem úpravy obsažené ve výše uvedeném zákonném ustanovení je zajistit, aby povinnost platit soudní poplatek neznemožňovala uplatnění jejich práva účastníkům (v řízeních, která jsou zpoplatněna) za situace, že na zaplacení soudního poplatku nemají dostatek prostředků. V takovém případě má soud možnost účastníka od placení soudního poplatku osvobodit, přičemž **úplné osvobození od soudních poplatků přichází v úvahu jen zcela výjimečně, jsou-li pro to zvlášť závažné důvody**. Přiznání osvobození /i částečného/

musí odůvodňovat poměry účastníka. Osvobození od soudních poplatků může být přiznáno na jejich žádost fyzickým osobám, právnickým osobám, obcím nebo krajům. Při rozhodování o osvobození od soudních poplatků soud přihlíží k celkovým majetkovým poměrům žadatele, k výši soudního poplatku, k nákladům, které si pravděpodobně vyžádá dokazování, k povaze uplatněného nároku a k dalším podobným okolnostem. Celkové zhodnocení všech okolností, které vypovídají o poměrech účastníka, se musí promítnout do závěru, zda je účastník s ohledem na své poměry schopen zaplatit soudní poplatky a nést další výdaje spojené s řízením.

Druhou podmínkou je, že v daném případě nejde o svévolné nebo zřejmě bezúspěšné uplatňování nebo bránění práva. O případ bezúspěšného uplatňování nebo bránění práva jde v situaci, když již ze samotných skutkových tvrzení žadatele obsažených v návrhu (která mohou být i pravdivá) je zcela zřejmé, že mu ve věci nemůže být vyhověno, nebo když účastník vyvrací skutečnosti závazně vyřešené v jiném řízení. Svévůli pak je míněna šikana, tedy zneužití práva, které by jinak účastníku náleželo.

Z obsahu spisu nelze učinit závěr, že je nepochybné, že ze strany žalovaného jde o svévolné nebo zřejmě bezúspěšné bránění práva. Proto se odvolací soud zabýval tím, zda poměry žalovaného odůvodňují přiznání osvobození od soudních poplatků.

Odvolací soud souhlasí se závěrem soudu I. stupně, že u žalovaného podmínky pro osvobození od soudních poplatků splněny nejsou, a to ani částečně. Z prohlášení samotného žalovaného vyplývá, že má jednak příjem z podnikání a dále příjem v podobě invalidního důchodu. Není nemajetný, neboť vlastní tři automobily, i když staršího data výroby, rovněž má peněžní prostředky na účtu u banky, i když v ne příliš vysoké částce. Pokud žalovaný poukazoval na svůj zdravotní stav, pak z rozhodnutí ČSSZ o přiznání invalidního důchodu vyplývá, že jeho pracovní schopnost poklesla o 40%. Je tedy schopen alespoň částečně pracovat a nic na tom nemění ani skutečnost, že obdržel průkazku ZTP. Odvolací soud vzal v úvahu i výši soudního poplatku za podané odvolání a stejně jako soud I. stupně dospěl k závěru, že žalovaný je schopen soudní poplatek za podané odvolání zaplatit aniž by to ohrozilo jeho existenční situaci. Pokud bude žalovaný se svým odvoláním úspěšný, bude mu přiznána náhrada nákladů řízení vůči žalobci.

Správně rozhodl soud I. stupně i o zamítnutí žádosti žalovaného zaplatit soudní poplatek za podané odvolání ve splátkách. Touto problematikou se zabýval zvláštní senát, zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů. (sp. zn. Konf 2/2014). Ten ve svém rozhodnutí odkázal na současnou právní úpravu, podle níž již není možné o „posečkání se zaplacením soudního poplatku“ či o „odložení placení poplatku“ rozhodovat. Danou problematiku řeší i komentář k občanskému soudnímu řádu (srovnej Drápal, L., Bureš, J. a kol. Občanský soudní řád I, II Komentář. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2009, 775 s.), konkrétně v komentáři k § 114 o.s.ř., kde uvádí, že rozhodnutí, kterým by soud tyto „splátky“ soudního poplatku povolil nebo umožnil, je v rozporu se zákonem. V případě poplatku za podané odvolání podle § 4 odst. 1 písm. b) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích (dále jen „zákon o soudních poplatcích“), nelze žádat o posečkání úhrady soudního poplatku, respektive o povolení splátek soudního poplatku podle daňového řádu; taková žádost je nepřipustná, neboť na zaplacení soudního poplatku závisí samotné vedení řízení a zákon pro případ nezaplacení soudního poplatku předpokládá jednoznačný následek v podobě zastavení řízení podle § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích. Žádost je nutno posoudit v intencích § 9 odst. 4 písm. c) zákona o soudních poplatcích, který umožňuje soudu řízení pro nezaplacení soudního poplatku v předepsaných případech nezastavit a povinnost platit soudní poplatek odložit až do rozhodnutí o věci samé.

Ze všech těchto důvodů odvolací soud **podle ust. § 219 o.s.ř.** věcně správné rozhodnutí soudu I. stupně **potvrdil.**

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí **lze podat** u soudu, který rozhodoval v prvním stupni, **dovolání** k Nejvyššímu soudu České republiky, a to do dvou měsíců od doručení rozhodnutí odvolacího soudu, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak, když přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen dovolací soud.

V Praze dne 29. prosince 2016

JUDr. Zdeněk Valenta, v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Jana Kazetská